

EUROOPA LIIT

EUROOPA PARLAMENT

NÕUKOGU

**Strasbourg, 6. aprill 2022
(OR. en)**

**2021/0438 (COD)
LEX 2153**

**PE-CONS 9/1/22
REV 1**

**ECOFIN 187
RELEX 289
COEST 160
NIS 8
CODEC 235**

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS MAKROMAJANDUSLIKU FINANTSABI
ANDMISE KOHTA MOLDOVA VABARIIGILE**

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU
OTSUS (EL) 2022/...,

6. aprill 2022,

makromajandusliku finantsabi andmise kohta Moldova Vabariigile

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 212 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt¹

¹ Euroopa Parlamendi 24. märtsi 2022. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 4.aprilli 2022. aasta otsus.

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit (edaspidi „liit“) ja Moldova Vabariik (edaspidi „Moldova“) jätkavad suhete arendamist Euroopa naabruspoliitika ja idapartnerluse raames. Moldova ühines idapartnerlusega 2009. aastal ning seejärel toimusid läbirääkimised ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepingu¹ (edaspidi „assotsieerimisleping“) üle. Assotsieerimisleping, milles nähakse ette järkjärguline põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna loomine, kirjutati alla 27. juunil 2014. aastal ja see jõustus 1. juulil 2016.
- (2) Moldova majandust on märkimisväärselt mõjutanud majanduslangus 2020. aastal mille põhjustas COVID-19 pandeemia, riigi pikaajaline poliitiline ummikseis pärast 2020. aasta novembris toimunud presidendivalimisi ning hiljutine energiakriis. Nimetatud asjaolude tõttu tekkis Moldoval suur rahastamispuudujääk, halvenes välispositsioon ja suurenesid eelarvevajadused.
- (3) Pärast 2021. aasta juulis toimunud parlamendivalimisi on Moldova uus valitsus näidanud üles kindlat pühendumust edasistele reformidele ulatusliku programmiga „Moldova headel aegadel 2021–2025“. Nimetatud programm keskendub peamistele poliitikavaldkondadele, sealhulgas õigussektori reformidele, korruptsioonivastasele võitlusele, heale valitsemistavale ja õigusriigi põhimõttele.

¹ ELT L 260, 30.8.2014, lk 4.

- (4) Taas kinnitatud valmisoleku tõttu nimetatud reforme ellu viia ja tugeva poliitilise tahte toel on Moldova ametiasutused reformide rakendamist märkimisväärselt kiirendanud. See võimaldas Moldoval vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusele (EL) 2020/701¹ edukalt lõpule viia ka COVID-19 pandeemiaga seotud makromajandusliku finantsabi tehingud, kuna kõik vastastikuse mõistmise memorandumis liiduga kokku lepitud reformimeetmed on ellu viidud, välja üks meede, mis käsitleb vara tagasivõitmist, mille suhtes tehti erand. Selleks konsulteeris komisjon liikmesriikide esindajate komiteega ja ei saanud vastuväiteid.
- (5) Rahvusvahelise Valuutafondi (edaspidi „IMF“) uue programmi (kokku lepitud 2020. aastal) vastuvõtmise takerdumise järel on IMF pärast 2021. aasta juulis toimunud parlamendivalimisi Moldova uuesti kaasanud ja jõudnud tehnilisele kokkuleppele 564 miljoni USA dollari suuruse laiendatud laenuvahendi ja laiendatud rahastamisvahendi programmi suhtes. Uus programm võeti vastu IMFi direktorite nõukogu otsusega 20. detsembril 2021. Nimetatud programmi eesmärk on toetada Moldova majanduse taastamist, käivitada ulatuslik valitsemis- ja institutsiooniliste reformide kava, suurendada läbipaistvust ja aruandekohustust, parandada avaliku poliitika prognoositavust, tugevdada finantseerimisasutusi ja soodustada piirangute vähendamist.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta otsus (EL) 2020/701, mis käsitleb makromajandusliku finantsabi andmist laienemis- ja naabruspoliitika partneritele COVID-19 pandeemia kontekstis (ELT L 165, 27.5.2020, lk 31).

- (6) Majanduse olukorra ja tulevikuväljavaadete halvenemise tõttu taotles Moldova 2021. aasta novembris liidult täiendavat makromajanduslikku finantsabi.
- (7) Moldovale Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendist antava liidu toetuse soovituslik suurus ajavahemikus 2014–2020 oli 518,15 miljonit eurot ning see hõlmas eelarvetoetusi ja tehnilist abi. Ajavahemike 2014–2017 ja 2017–2020 ühtses toetusraamistikus on kindlaks määratud Moldovaga tehtava koostöö prioriteetsed valdkonnad Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi raames eelmise eelarveperioodi kohta. Ajavahemiku 2021–2027 prioriteetidid esitatakse uues mitmeaastases sihtprogrammis, mis on koostatud tihedas koostöös kõigi asjaomaste sidusrühmadega.
- (8) Arvestades, et Euroopa naabruspoliitika hõlmab Moldovat, peaks tal olema õigus saada liidu makromajanduslikku finantsabi.
- (9) Liidu makromajanduslik finantsabi peaks olema erandlik rahastamisvahend, millega antakse maksebilansi sidumata ja sihtotstarbeta toetust eesmärgiga rahuldada abisaaja kiireloomulist välisrahastamisvajadust ja millega peaks kaasnema sellise poliitilise programmi rakendamine, mis hõlmaks abisaaja maksebilansi olukorra lühiajaliseks parandamiseks võetavaid tugevaid ja viivitamatuid kohandamis- ja struktuurireformimeetmeid.

- (10) Arvestades et Moldova maksebilansis on jätkuvalt märkimisväärne täiendava välisrahastamise puudujääk ka pärast IMFi ja teiste mitmepoolsete institutsioonide vahendite eraldamist, on Moldovale antav liidu makromajanduslik finantsabi koostoimes IMFi programmiga praeguses erandlikus olukorras asjakohane vastus Moldova taotlusele toetada tema majanduse stabiliseerimist. Liidu makromajanduslik finantsabi toetaks Moldova majanduse stabiliseerimist ja struktuurireformikava, täiendades IMFi rahastamiskokkuleppe alusel kättesaadavaks tehtud vahendeid.
- (11) Liidu makromajandusliku finantsabi eesmärk peaks olema toetada kestliku välisrahastamise taastamist Moldovas, toetades seeläbi Moldova majanduslikku ja sotsiaalset arengut.
- (12) Eeldatakse, et liidu makromajandusliku finantsabiga kaasnevad eelarvetoetused naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendist „Globaalne Euroopa“, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2021/947¹.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

- (13) Liidu makromajandusliku finantsabi suuruse kindlaksmääramisel võetakse aluseks täielik kvantitatiivne hinnang Moldova täiendava välisrahastamisvajaduse suuruse kohta ning arvestatakse riigi suutlikkust rahastada end omavahenditest, eelkõige tema käsutuses olevatest rahvusvahelistest reservidest. Liidu makromajanduslik finantsabi peaks täiendama IMFi ja Maailmapanga programme ja vahendeid. Finantsabi suuruse kindlaksmääramisel võetakse arvesse ka mitmepoolsete rahastajate eeldatavat rahalist panust ja vajadust tagada koormuse õiglane jagunemine liidu ja muude rahastajate vahel, samuti Moldovas juba kasutatavaid liidu muid välisrahastamisvahendeid ning liidu osalemisega saavutatavat lisaväärtust.
- (14) Võttes arvesse Moldova täiendavat välisrahastamisvajadust, tema majandusliku arengu taset, mille mõõtmisel lähtutakse sissetulekust elaniku kohta ning vaesuse määrast, riigi suutlikkust rahastada end omavahenditest ja eelkõige tema käsutuses olevatest rahvusvahelistest reservidest ning tema tagasimaksevõime hindamist, mille puhul lähtutakse võla jätkusuutlikkuse analüüsist, tuleks osa makromajanduslikust finantsabist anda toetuste vormis.
- (15) Komisjon peaks tagama, et liidu makromajanduslik finantsabi on õiguslikult ja sisuliselt kooskõlas välistegevuse eri valdkondade peamiste põhimõtete ja eesmärkidega ning nimetatud valdkondades võetud meetmetega ja liidu muude asjakohaste poliitikatega.

- (16) Liidu makromajanduslik finantsabi peaks toetama liidu välispoliitikat Moldova suhtes. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid liidu välispoliitika kooskõlastamiseks ja selle järjepidevuse tagamiseks tegema makromajandusliku finantsabi andmisel tihedat koostööd.
- (17) Liidu makromajanduslik finantsabi peaks toetama Moldova pühendumist väärtustele, mis on liiduga ühised, sealhulgas demokraatiale, õigusriigi põhimõttele, heale valitsemistavale, inimõiguste austamisele, kestlikule arengule ja vaesuse vähendamisele, samuti tema pühendumist avatud, reeglitel põhineva ja õiglase kaubanduse põhimõtetele.
- (18) Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus peaks olema see, et Moldova järgib tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme, sealhulgas parlamentaarset mitmeparteisüsteemi, ning õigusriigi põhimõtet ja tagab inimõiguste austamise. Lisaks peaksid liidu makromajandusliku finantsabi konkreetsed eesmärgid suurendama riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, samuti edendama Moldova finantssektori valitsemistava ja järelevalvet ning soodustama struktuurireforme, mis toetavad kestlikku ja kaasavat majanduskasvu, inimväärsate töökohtade loomist ja eelarve konsolideerimist. Komisjon ja Euroopa välisteenistus peaksid korrapäraselt seirama nii eeltingimuste täitmist kui ka kõnealuste eesmärkide saavutamist.

- (19) Selleks et tagada liidu makromajandusliku finantsabiga seotud liidu finantshuvide tõhus kaitse, peaks Moldova võtma asjakohaseid meetmeid kõnealuse abiga seotud kelmuste ja pettuste, korruptsiooni ja muude õigusnormide rikkumise ärahoidmiseks ja tõkestamiseks. Lisaks sellele tuleks sätestada, et komisjon teeb kontrolle, kontrollikoda auditeid ja Euroopa Prokuratuur teostab oma pädevust.
- (20) Liidu makromajandusliku finantsabi andmisega ei piirata Euroopa Parlamendi ja nõukogu kui eelarvepädevate institutsioonide volitusi.
- (21) Liidu toetusena antava makromajandusliku finantsabi suurus ja laenu vormis antava makromajandusliku finantsabi jaoks vajalike eraldiste suurus peaksid olema kooskõlas mitmeaastases finantsraamistikus sätestatud eelarveassigneeringutega.
- (22) Liidu makromajandusliku finantsabi andmist peaks korraldama komisjon. Selleks et Euroopa Parlament ja nõukogu saaksid jälgida käesoleva otsuse rakendamist, peaks komisjon nimetatud abiga seotud asjaajamise käigust korrapäraselt teavitama ja edastama neile asjakohased dokumendid.

- (23) Selleks et tagada käesoleva otsuse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹.
- (24) Liidu makromajandusliku finantsabi suhtes tuleks kohaldada majanduspoliitilisi tingimusi, mis sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis (edaspidi „vastastikuse mõistmise memorandum“). Selleks et tagada ühetaolised rakendamistingimused ja tõhusus, tuleks komisjonile anda volitused pidada Moldova ametiasutustega kõnealuste tingimuste üle läbirääkimisi liikmesriikide esindajate komitee järelevalve all kooskõlas määrusega (EL) nr 182/2011. Nimetatud määruse kohaselt tuleks üldjuhul kohaldada nõuandemenetlust, kui määruks ei ole sätestatud teisiti. Arvestades, et üle 90 miljoni euro suurusel abil võib olla oluline mõju, on seda künnisväärtust ületavate tehingute puhul asjakohane kasutada määruks (EL) nr 182/2011 sätestatud kontrollimenetlust. Võttes arvesse Moldovale antava liidu makromajandusliku finantsabi suurust, tuleks vastastikuse mõistmise memorandumi vastuvõtmise ning abi vähendamise, peatamise või lõpetamise suhtes kohaldada kontrollimenetlust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 1

1. Moldova majanduse stabiliseerimise ja põhjaliku reformikava toetamiseks annab liit Moldovale maksimaalselt 150 miljonit eurot makromajanduslikku finantsabi (edaspidi „liidu makromajanduslik finantsabi“). Nimetatud maksimumsummast antakse kuni 120 miljonit eurot laenudena ja kuni 30 miljonit eurot toetustena. Liidu makromajanduslikku finantsabi antakse tingimusel, et Euroopa Parlament ja nõukogu kiidavad heaks liidu asjaomase aasta eelarve. Abi aitab katta Moldova maksebilansivajadusi, mis on kindlaks määratud IMFi programmis.
2. Liidu makromajandusliku finantsabi laenukomponendi rahastamiseks volitatakse komisjoni liidu nimel laenama vajalikud rahalised vahendid kapitaliturgudelt või finantseerimisasutustelt ja laenama need edasi Moldovale. Keskmise maksimaalne laenutähtaeg on 15 aastat.
3. Liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksmist korraldab komisjon kooskõlas IMFi ja Moldova vahel sõlmitud lepingute või kokkulepetega ning assotsieerimislepingus, mis hõlmab põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda, sätestatud majandusreformide peamiste põhimõtete ja eesmärkidega, mis lepiti kokku Euroopa naabruspoliitika raames.

Komisjon teavitab korrapäraselt Euroopa Parlamenti ja nõukogu liidu makromajandusliku finantsabiga, sealhulgas abi väljamaksetega, seotud suundumustest ning esitab nendele institutsioonidele õigel ajal asjakohased dokumendid.

4. Liidu makromajanduslikku finantsabi antakse kahe ja poole aasta jooksul alates artikli 3 lõikes 1 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumi jõustumisele järgnevast päevast.
5. Kui Moldova rahastamisvajadus liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksete perioodil algsete prognoosidega võrreldes oluliselt väheneb, vähendab komisjon antava abi summat või peatab või lõpetab abi andmise, kasutades artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlust.

Artikkel 2

1. Liidu makromajandusliku finantsabi andmise eeltingimus on see, et Moldova järgib tulemuslikke demokraatlikke mehhanisme, sealhulgas parlamentaarset mitmeparteisüsteemi, ning õigusriigi põhimõtet ja tagab inimõiguste austamise.
2. Komisjon ja Euroopa välisteenistus seiravad lõikes 1 sätestatud eeltingimuse täitmist kogu liidu makromajandusliku finantsabi andmise perioodi jooksul.
3. Käesoleva artikli lõikeid 1 ja 2 kohaldatakse kooskõlas nõukogu otsusega 2010/427/EL¹.

¹ Nõukogu 26. juuli 2010. aasta otsus 2010/427/EL, millega määratakse kindlaks Euroopa välisteenistuse korraldus ja toimimine (ELT L 201, 3.8.2010, lk 30).

Artikkel 3

1. Kohaldades artikli 7 lõikes 2 osutatud kontrollimenetlust lepib komisjon Moldova ametiasutustega kokku liidu makromajandusliku finantsabi andmise eelduseks olevad selgelt määratletud majanduspoliitilised ja finantstingimused, mis keskenduvad struktuurireformidele ja riigi rahanduse usaldusväärsusele. Need majanduspoliitilised ja finantstingimused sätestatakse vastastikuse mõistmise memorandumis, mis sisaldab nende tingimuste täitmise ajakava. Nimetatud majanduspoliitilised ja finantstingimused peavad olema kooskõlas artikli 1 lõikes 3 osutatud lepingute või kokkulepetega, sealhulgas Moldovas IMFi toetusel rakendatavate makromajandusliku kohandamise ja struktuurireformi programmidega.
2. Lõikes 1 osutatud tingimuste eesmärk on eelkõige suurendada Moldovas riigi rahanduse juhtimise süsteemide tõhusust ja läbipaistvust ning nendega seotud aruandekohustust, sealhulgas liidu makromajandusliku finantsabi kasutamise puhul. Poliitikameetmete kavandamisel võetakse igakülgsest arvesse ka turgude vastastikusel avamisel tehtavaid edusamme, reeglitel põhineva ja õiglase kaubanduse arengut ning muid liidu välispoliitika prioriteete. Komisjon seirab korrapäraselt kõnealuste eesmärkide saavutamise edenemist.
3. Liidu makromajandusliku finantsabi üksikasjalikud finantstingimused sätestatakse laenulepingus ja toetuslepingus, mille sõlmivad komisjon ja Moldova.

4. Komisjon kontrollib korrapäraselt artikli 4 lõikes 3 osutatud tingimuste täitmist, sealhulgas Moldova majanduspoliitika vastavust liidu makromajandusliku finantsabi eesmärkidele. Selle kontrolli eesmärgil koordineerib komisjon oma tegevust põhjalikult IMFi ja Maailmapangaga ning vajaduse korral ka Euroopa Parlamendi ja nõukoguga.

Artikkel 4

1. Kui lõikes 3 osutatud tingimused on täidetud, teeb komisjon liidu makromajandusliku finantsabi kättesaadavaks kolme osamaksena, millest igaüks sisaldab toetus- ja laenukomponenti. Iga osamakse suurus määratakse kindlaks artiklis 3 osutatud vastastikuse mõistmise memorandumis.
2. Laenudena antava liidu makromajandusliku finantsabi eraldisi tehakse vajaduse korral vastavalt määrusele (EL) 2021/947.
3. Komisjon teeb osamaksete väljamaksmise otsuse, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:
 - a) artikli 2 lõikes 1 sätestatud eeltingimus;
 - b) poliitilist programmi, mis hõlmab tugevaid kohandamis- ja struktuurireformimeetmeid, mida toetab IMFi mitteennetav krediidikokkulepe, rakendatakse jätkuvalt ja rahuldavalt;

- c) vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitilisi ja finantstingimusi täidetakse rahuldavalt.
4. Teine osamakse tehakse üldjuhul mitte varem kui kolme kuu möödumisel esimese osamakse tegemisest. Kolmas osamakse tehakse üldjuhul mitte varem kui kolme kuu möödumisel teise osamakse tegemisest.
5. Kui lõikes 3 osutatud tingimused ei ole täidetud, peatab komisjon liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksed ajutiselt või lõpetab need. Sel juhul teavitab komisjon Euroopa Parlamenti ja nõukogu peatamise või lõpetamise põhjustest.
6. Liidu makromajandusliku finantsabi väljamaksed tehakse Moldova Keskpangale. Kooskõlas vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud kokkulepitud tingimustega ja eeldusel, et täiendav rahastamisvajadus leiab kinnitust, võib liidu rahalised vahendid üle kanda Moldova rahandusministeeriumile kui lõplikule abisaajale.

Artikkel 5

1. Liidu makromajandusliku finantsabi laenukomponendiga seotud laenuvõtmis- ja laenuandmistehingud tehakse eurodes sama väärtuspäeva kursiga ja need ei too liidu jaoks kaasa laenutähtaegade muutmist ning nendest ei tulene liidule valuuta- või intressimäärariski ega muid kommertsriske.

2. Kui asjaolud seda võimaldavad ning kui Moldova seda taotleb, võib komisjon astuda vajalikke samme, et tagada laenulepingu tingimustesse ennetähtaegse tagasimaksmise klausli lisamine ning vastava klausli lisamine ka laenuvõtmistehingute tingimustesse.
3. Kui asjaolud võimaldavad laenu intressimäära parandada ja kui Moldova seda taotleb, võib komisjon otsustada esialgsed laenud täielikult või osaliselt refinantseerida või asjaomased finantstingimused restruktureerida. Refinantseerimine või restruktureerimine toimub kooskõlas lõigetega 1 ja 4 ning see ei põhjusta asjaomase laenu tähtaja pikenemist ega refinantseerimise või restruktureerimise kuupäevaks laekumata põhisumma suurenemist.
4. Moldova kannab kõik käesoleva otsuse kohaste laenuvõtmis- ja laenuandmistehingutega seotud liidu kulud.
5. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti ja nõukogu lõiges 2 ja 3 osutatud tehingute käigust.

Artikkel 6

1. Liidu makromajanduslikku finantsabi rakendatakse kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) 2018/1046¹.
2. Liidu makromajanduslikku finantsabi rakendatakse eelarve otsese täitmise raames.
3. Moldova ametiasutustega sõlmitav laenuleping ja toetusleping peab sisaldama kõiki järgmisi sätteid, millega:
 - a) tagatakse, et Moldova kontrollib korrapäraselt liidu üldeelarvest eraldatud vahendite nõuetekohast kasutamist, võtab asjakohaseid meetmeid õigusnormide rikkumise ning kelmuste ja pettuste ärahoidmiseks ning vajaduse korral ka õiguslikke meetmeid, et nõuda tagasi kõik käesoleva otsuse alusel antud rahalised vahendid, mis on ebaseaduslikult omastatud;

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- b) tagatakse liidu finantshuvide kaitse, eelkõige nähes ette konkreetsete meetmed liidu makromajanduslikku finantsabi mõjutava kelmuse ja pettuse, korruptsiooni ning muude õigusnormide rikkumise ärahoidmiseks ja nende vastu võitlemiseks kooskõlas nõukogu määrustega (EÜ, Euratom) nr 2988/95¹ ja (Euratom, EÜ) nr 2185/96,² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013³ ning nende liikmesriikide puhul, kes osalevad tõhustatud koostöös seoses Euroopa Prokuratuuriga, samuti kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2017/1939⁴;
- c) antakse Euroopa Pettustevastasele Ametile sõnaselge õigus korraldada juurdlusi, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi, sealhulgas digitaalkriminalistika toimingud ja intervjuud;

¹ Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

² Nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrus (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramise eest (EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

⁴ Nõukogu 12. oktoobri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1939, millega rakendatakse tõhustatud koostööd Euroopa Prokuratuuri asutamisel (ELT L 283, 31.10.2017, lk 1).

- d) antakse komisjonile või tema esindajatele sõnaselge õigus teha kontrolle, sealhulgas kohapealseid kontrolle ja inspekteerimisi;
 - e) antakse komisjonile ja Euroopa Kontrollikoja sõnaselge õigus teha liidu makromajandusliku finantsabi andmise perioodil ja selle järel auditeid, sealhulgas dokumentide auditeid ja kohapealseid auditeid, nagu tegevusanalüüsid;
 - f) tagatakse, et liidul on õigus nõuda laenu ennetähtaegset tagasimaksmist või toetuse täielikku tagasimaksmist, kui on kindlaks tehtud, et Moldova on liidu makromajandusliku finantsabi haldamise kontekstis olnud seotud kelmuse või pettuse või korruptsioonijuhtumiga või mõne muu ebaseadusliku tegevusega, mis kahjustab liidu finantshuve;
 - g) tagatakse, et kõik käesoleva otsuse kohaste laenuvõtmis- ja laenuandmistehingutega seotud liidu kulud tasub Moldova.
4. Enne liidu makromajandusliku finantsabi rakendamist hindab komisjon tegevusanalüüsis Moldova abi saamisega seotud finantskorda, haldusmenetluste ning sise- ja väliskontrollimehhanismide usaldusväärsust.

Artikkel 7

1. Komisjoni abistab komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

Artikkel 8

1. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule iga aasta 30. juuniks aruande käesoleva otsuse rakendamise kohta eelnenud aastal, sealhulgas hinnangu otsuse rakendamise kohta. Nimetatud aruandes:
 - a) analüüsitakse liidu makromajandusliku finantsabi rakendamise edenemist;
 - b) hinnatakse Moldova majanduse olukorda ja väljavaateid ning artikli 3 lõikes 1 osutatud poliitikameetmete rakendamise edusamme;
 - c) tuuakse välja seos vastastikuse mõistmise memorandumis sätestatud majanduspoliitiliste tingimuste, Moldova jooksvate majandus- ja eelarvetulemuste ning liidu makromajandusliku finantsabi väljamakseid käsitlevate komisjoni otsuste vahel.

2. Hiljemalt kaks aastat pärast artikli 1 lõikes 4 osutatud abiperioodi lõppu esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule järelhindamise aruande, milles hinnatakse liidu makromajandusliku finantsabi tulemusi ja tõhusust ning seda, mil määral on liidu makromajanduslik finantsabi aidanud kaasa abi eesmärkide saavutamisele.

Artikkel 9

Käesolev otsus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Strasbourg,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja